

Rapporterende enhet:	Fysisk institutt	Rapportert av:	Inger Anne Pedersen og Susanne Viefers	Periode: Pilot LTP 2025-2028
----------------------	------------------	----------------	---	------------------------------------

Mal for økonomirapport og ledelsesvurdering

Overordnede kommentarer:

Den økonomiske situasjonen er krevende. Det styres mot overforbruk de nærmeste årene som vanskelig kan unngås, da tildeling fra KD ikke øker i tritt med pris- og lønnsvekst. Men vi ser en stabilisering i prognosen (isolerte årsresultat i balanse) siste del av perioden. Instituttet har høy aktivitet med mange sentere underlagt og store nasjonale infrastrukturer. Det er hele tiden endringer hvor noen slår positivt ut, mens andre reduserer handlingsrommet.

Det akkumulerte resultatet er redusert med 15,5 millioner fra 2018 til 2022 og forventes redusert til et negativt akkumulert resultat på 8,7 millioner ved utgangen av 2023. De videre årene er det forventet negativt årsresultat akkumulert til 22,1 millioner ved utgangen av 2028. Dette til tross for at den økonomiske situasjonen er bedret som følge av nytt senter innen nukleær forskning (NNRC) som instituttet fikk tilslag på i 2023.

Isolert resultat er forventet betydelig bedret fra 2026 og ut perioden.

Det er gjort følgende forutsetninger i prognosen:

- Det er usikkert hva som skjer med CCSE etter 2026. Det er ikke budsjettert med noen aktivitet på CCSE i 2027. Dette gir instituttet en nedgang i insentivmidler og overhead.
- Porelab (SFF) avsluttes i 2027. Dette gir også instituttet en nedgang i insentivmidler og overhead.
- Forskningsrådet er i gang med evaluering av norsk fysikk, deriblant de to forskningsgruppene som sammen utgjør Njord (Njord-GEO og Njord-FYS). I påvente av utfallet er Njord forlenget ut 2023, men forlengelse for perioden 2024-27 ansees som svært sannsynlig. Senteret er med i prognosen ut 2027, men ikke for 2028.
- NorFab III avsluttes 31.12.2023 og Forskningsrådet har utsatt utlysning for Nasjonal infrastruktur til høsten 2023. NorFab vil stå uten driftsstøtte fra Forskningsrådet i 2024 og også deler av 2025. Leiestedsinntekter til NorFab er redusert med 3,6 millioner i 2024 og 1,8 millioner i 2025. For 2024 har Forskningsrådet nå innvilget overføring av investeringsmidler til driftsmidler med 3 millioner, så leiestedsinntekter er kun redusert med 0,6 millioner.

- Instituttet tildeles ikke lenger midler for leder av Honoursprogrammet og i 2024 går også tildeling fra MN for professorstilling overført fra ITS ut.
- Instituttet har lyktes med både INFRA (NFR) og AVIT (UiO) og vil ha høyere inntekter og investeringskostnader i både 2023 og 2024. Noen kostnader er også forskjøvet til 2025.
- Instituttet får tildelt midler fra MN for oppretting av studieplasser for nukleære fag i 5 år frem til satsningen (forhåpentligvis) bærer seg selv. Det er totalt 18 studieplasser fordelt med 9 bachelorplasser og 9 masterplasser, samtlige med start høsten 2023 og med full opptrapping. Tildelingen går til å fullfinansier to nye førsteamanuenser, samt en 50 % seniorkonsulent i studieseksjonen. Både inntekter og personalkostnader er øket som følge av dette.
- Instituttet har også fått tilslag på søknad om nytt senter innen nukleær forskning (NNRC) og prognosen er bedret som følge av frikjøp av senterleder og overhead.
- Instituttet er i sommer blitt tildelt en ERC StG og et annet større EU-prosjekt som er hensyntatt i prognosen.

Risikofaktorer på kort og lang sikt som kan påvirke prognosen:

- Prognoser for fremtidig lønnsutvikling og satser til Statens pensjonskasse er alltid usikre. Satsen for innbetaling til Statens pensjonskasse er 8,8 % for 2023, hvilket er det laveste nivået noen gang. UiO har i langtidsprognosen valgt å legge seg på samme nivå, hvilket muligens er altfor lavt.
- Usikkerheter knyttet til innføring av nytt økonomisystem, som blant annet endrer prinsipper for inntektsføring av BOA-inntekter. I arbeidet med prognoser og budsjett bruker også økonomene mange manuelle excel-filer, som øker faren for menneskelig feil.
- Ny finansieringsmodell som gjør oss mer sårbar for eventuelle nedganger i antallet studenter som begynner på våre programmer. Samtidig gir modellen gode og tydelige insentiver for å jobbe med rekruttering og reduksjon av frafall.
- Det er stor risiko knyttet til beregningen av fremtidige prosjektinntekter. Ett innvilget prosjekt av en viss størrelsesorden kan gi store utslag. Denne uforutsigbarheten og insentiveringen reduseres i ny økonomimodell. En større usikkerhet er at politiske signaler skaper usikkerhet rundt selve insentivordningen for eksterne prosjekter. Et bortfall av dette vil kunne ha dramatiske konsekvenser.
- Usikker utvikling i fremtidige tildelinger av KD-stillinger. Tendensen nå er at flere stillinger øremerkes strategiske satsninger. På den annen side er rundsummen for disse stillingene redusert, slik at nettoeffekten på økonomien per stilling reduseres.
- Ytre faktorer som påvirker økonomien; her er omveltningene i Forskningsrådet et godt eksempel. Reduserte bevilgninger fra Forskningsrådet vil påvirke vår økonomi negativt, mens det nye søknadsregimet for FRIPRO potensielt kan slå ut positivt. Hva som skjer med offentlige budsjetter videre fremover er en usikkerhet, og det kan komme nye kutt i rammetildeling. Myndighetene våre ser ut til å fokusere mer på at forskningen skal

være samfunnsnyttig, og da er det ikke gitt at et klassisk universitet som UiO kommer ut som budsjettvinnere fremover. Her kan man jo mene mye, men vi er uansett nødt til å forholde oss til de rammebetingelsene vi faktisk får, selv om mange gjerne roper etter mer penger.

Langtidsprognose 2025 til 2028 – beste estimat

BEV

Gruppering	Historikk					Prognose					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Sum inntekter	(137 159)	(141 561)	(136 383)	(136 050)	(145 738)	(135 308)	(143 540)	(143 872)	(144 211)	(146 148)	(146 148)
Sum lønnskostnader	114 807	119 241	117 853	116 988	115 827	124 284	128 242	125 931	126 160	125 485	125 899
Sum driftskostnader	36 571	40 798	43 693	42 065	38 507	41 210	45 026	43 287	43 287	43 287	43 287
Sum investeringer	6 705	14 532	8 452	3 632	13 634	11 073	9 385	6 270	6 270	6 270	6 270
SUM før nettobidrag m.m	20 924	33 010	33 615	26 635	22 229	41 259	39 112	31 615	31 506	28 893	29 307
Sum nettobidrag eksternfinansierte prosjekter	(23 429)	(22 096)	(28 274)	(29 130)	(24 363)	(36 258)	(36 483)	(36 680)	(36 240)	(33 663)	(36 242)
Sum prosjektavslutning	4	(2 793)	1 931	312	(57)	(112)	(102)	(103)	(102)	(101)	(101)
Sum overforbruk BOA	-	-	-	191	3 706	7 214	6 553	6 659	6 570	6 538	6 497
SUM nettobidrag m.m	(23 426)	(24 889)	(26 342)	(28 627)	(20 715)	(29 157)	(30 032)	(30 124)	(29 772)	(27 226)	(29 846)
SUM isolert resultat	(2 502)	8 120	7 273	(1 992)	1 515	12 102	9 080	1 491	1 734	1 667	(539)
17010 Overført fra i fjor	(16 299)	(18 581)	(10 460)	(3 187)	(4 791)	(3 406)	8 696	17 777	19 268	21 002	22 669
SUM akkumulert resultat	(18 800)	(10 460)	(3 187)	(5 179)	(3 276)	8 696	17 777	19 268	21 002	22 669	22 130

Utvikling inntekter:

Inntekter er forventet å øke i perioden først og fremst fordi instituttet tildeles ekstraordinære midler for opprettelse av studieplasser for nukleære fag, men også fordi det forventes økning i EU insentivmidler og økt studieproduksjon.

Det er forventet at instituttet får innvilget 2 EU prosjekter på til sammen 27,6 millioner. Dette øker prognose for Fysikk. SMN derimot har i sine prognoser forventet en alt for kraftig økning, SMN avd. Fysikk har i dag ingen EU prosjekter. Totalt sett er derfor insentivmidler for EU inntekter kun øket minimalt.

Utvikling lønnskostnader:

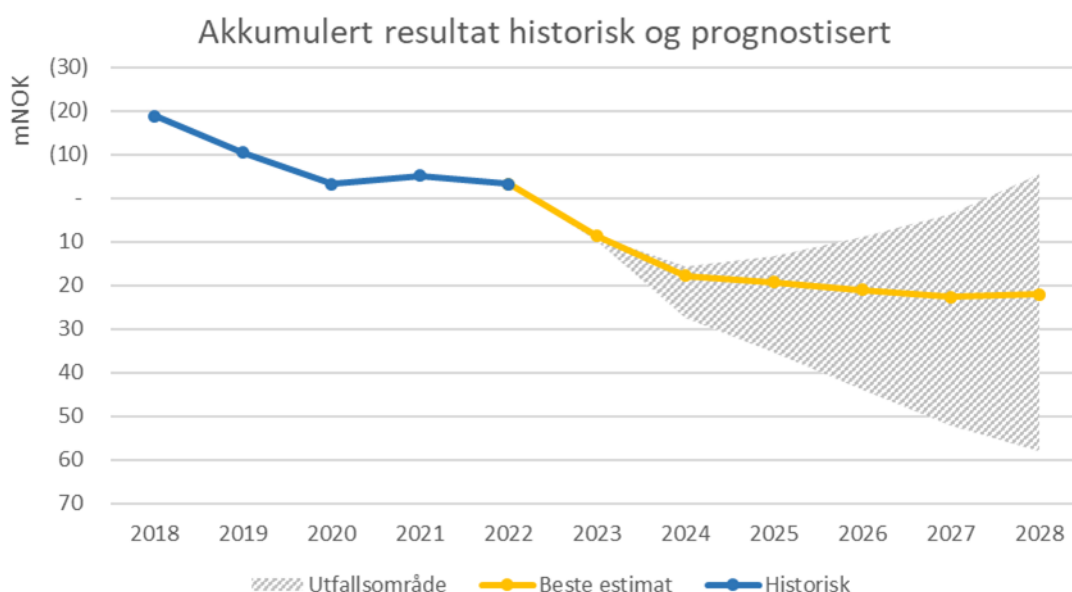
Både årsverksutviklingen og lønnskostnader er forventet å holde seg relativt stabilt i perioden 2025-2028. Årsverk totalt er budsjettert med 134. Antall årsverk reduseres fra 2024 til 2025 med 2 avganger som ikke erstattes (en UFF stilling og en teknisk stilling). I 2027 har instituttet 1 avgang som ikke erstattes (UFF stilling) og i 2028 har instituttet 2 avganger, som foreløpig ikke er fjernet ut av prognosen.

Utvikling driftskostnader og investeringer:

Både driftskostnader og investeringer er forventet å holde seg stabilt i perioden 2025-2028. Driftskostnader er forventet noe lavere i 2025 enn i 2024, da det i 2024 er forventet ekstraordinære kostnader i forbindelse med tilrettelegging av nytt nukleære senter.

Utvikling nettobidrag:

Nettobidraget er forventet noe lavere årene 2026-2028 som følge av avslutning av EU prosjekter med underfinansiering fra EU, samt at CCSE og Porelab fases ut fra 2027 og Njord fra 2028.

Kommentar på utfallsområde:**Vurderinger øvre utfallsområde:**

I øvre utfallsområde er det totalt forventet en bedring av prognosen med 27,6 millioner.

Inntekter er forventet øket med 10,5 millioner:

- 7,5 millioner økning som følge av 5 % årlig økning i studiepoengproduksjon for Bachelor fra 2025.
- 3 millioner økning i insentivmidler fra 2026, dersom SMN sin prognose skulle slå til.

Lønnskostnader er forventet redusert med 11,1 million:

- 5 millioner reduksjon dersom en fast vitenskapelig ansatt som i dag har permisjon ikke kommer tilbake igjen.
- 6,1 million i reduksjon dersom 2 teknikere går av med pensjon før fylte 70 år.

Nettobidrag er forventet å øke med 4,3 % fra 2024, tilsvarende som inntekter og kostnader og utgjør for perioden 6 millioner.

Vurderinger nedre utfallsområde:

I nedre utfallsområde er det totalt forventet en nedgang i prognosen med til sammen 34,3 millioner.

Inntekter er forventet redusert med 17,2 millioner:

- 10,4 millioner som følge av redusert studiepoengproduksjon. 2023 er forventet tilsvarende dårlig som for 2022.
- 6,8 millioner reduksjon i rammetildeling fra KD. Det er i «beste estimat» forventet en vekst fra 2024 på 4,3 %. Vi tror kun på 3 % vekst.

Lønnskostnader er forventet øket med 11,1 million:

- 5 millioner økning som følge av at en fast vitenskapelig stilling kommer tilbake fra permisjon. Instituttet har to faste vitenskapelige i permisjon. I «beste estimat» er det forventet at kun en av disse stillingene kommer tilbake.
- 6,1 million økning dersom en tekniker må tilsettes etter avgang og en tekniker ikke slutter som budsjettert i «beste estimat».

Nettobidrag er forventet ca 3,5 % lavere med til sammen 6 millioner.

Øvrige kommentarer:

Utfallsområdet er stort. Det genereres av mange faktorer som kan trekke i hhv positiv og negativ retning. Vi må forvente at både noen av de «positive» og noen av de «negative» faktorene vil slå inn og har derfor relativt god tro på at vi havner et sted i midten. Man kunne se for seg en forbedret beregningsmodell der slike faktorer kan tilordnes en sannsynlighet for at de skal inntreffe.

Selv om denne prognosen gjelder perioden fram til 2028, er det verdt å kommentere at det forventes et større antall avganger fra 2029. Dette gir rom for faglig omprioritering og eventuell reduksjon i antall ansatte på lengre sikt. Strategiske diskusjoner rundt dette er påbegynt og vil få viktig input fra den pågående fagevalueringen.

S. Vieff